

Umělecký kovář (kód: 82-003-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Umění a užité umění (kód: 82)
Týká se povolání:	Umělecký kovář a zámečnick
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v technických a výtvarných podkladech pro výrobu uměleckořemeslných předmětů z kovů	3
Volba postupu práce, způsobu zpracování, nástrojů, pomůcek a materiálů pro ruční zhotovování užitkových a dekorativních výrobků uměleckého kovářství	3
Samostatné zpracování výtvarného záměru pro ruční zhotovování užitkových a dekorativních výrobků uměleckého kovářství	3
Obsluha kovářských výhní a pecí	3
Obsluha bucharů a kovacích lisů	3
Zhotovování nástrojů pro potřeby uměleckého kovářství, např. tvarovacích kladiv, kleští, sekáčů, apod.	3
Zhotovování výrobků uměleckého kovářství, např. klik a štítů, mříží, vrat, plastik, točitých schodišť, ozdobných klíčů apod.	3
Zhotovování předmětů tepaných z měděných nebo mosazných plechů nebo kovaných z oceli	3
Povrchové úpravy výrobků uměleckého kovářství cínováním, chemickým barvením a nátěrovými barvami	3
Montáž výrobků uměleckého kovářství a zámečnictví	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 29.04.2013 do: 18.10.2021

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v technických a výtvarných podkladech pro výrobu uměleckořemeslných předmětů z kovů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Orientovat se v dokumentaci a číst technické výkresy podle platných norem dané uměleckořemeslné kovářské a zámečnické práce	Ústní ověření
b) Zařadit předložené uměleckořemeslné předměty z kovů k příslušnému slohovému období, popsat příslušný umělecký sloh a historické souvislosti	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Volba postupu práce, způsobu zpracování, nástrojů, pomůcek a materiálů pro ruční zhotovování užitekvných a dekorativních výrobků uměleckého kovářství

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit technologický postup a stanovit návaznost jednotlivých pracovních operací při zhotovování příslušného uměleckokovářského výrobku. Popsat rizika práce v kovárně	Ústní ověření
b) Zvolit vhodný materiál, nástroje, nářadí a pomůcky	Praktické předvedení s ústní obhajobou

Je třeba splnit obě kritéria.

Samostatné zpracování výtvarného záměru pro ruční zhotovování užitekvných a dekorativních výrobků uměleckého kovářství

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vytvořit výtvarný návrh uměleckokovářského výrobku a zhotovit technickou dokumentaci	Praktické předvedení s ústní obhajobou
b) Stanovit technologický postup včetně vhodných materiálů a nástrojů pro realizaci navrženého výrobku	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Obsluha kovářských výhní a pecí

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat funkční prvky kovářských výhní a pecí	Ústní ověření
b) Předvést obsluhu a údržbu kovářských výhní a pecí	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Obsluha bucharů a kovacích lisů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat druhy a funkční prvky bucharů, kovacích lisů a jejich údržbu. Popsat rizika práce na bucharech a kovacích lisech	Ústní ověření
b) Předvést obsluhu a práci na bucharu	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Zhotovování nástrojů pro potřeby uměleckého kovářství, např. tvarovacích kladiv, kleští, sekáčů, apod.

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit technologický postup a techniku výroby, případně úpravy vybraného konkrétního nářadí nebo nástroje pro provádění uměleckokovářských prací	Ústní ověření
b) Vyrobit, případně upravit konkrétní nářadí nebo nástroj zvoleným technologickým postupem	Praktické předvedení
c) Upravit konkrétní nářadí nebo nástroj tepelným zpracováním	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovování výrobků uměleckého kovářství, např. klik a štítů, mříží, vrat, plastik, točitých schodišť, ozdobných klíčů apod.

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit technologický postup a stanovit návaznost pracovních operací při zhotovování vybraného uměleckokovářského stavebního prvku	Praktické předvedení s ústní obhajobou
b) Zvolit vhodný materiál, nástroje a nářadí	Ústní ověření
c) Zhotovit vybraný prvek	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovování předmětů tepaných z měděných nebo mosazných plechů nebo kovaných z oceli

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit technologický postup, materiál a nářadí určeného tepaného výrobku	Praktické předvedení s ústní obhajobou
b) Zhotovit zadaný tepaný předmět	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Povrchové úpravy výrobků uměleckého kovářství cínováním, chemickým barvením a nátěrovými barvami

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat techniky a postupy provádění povrchových úprav kovů pro použití v interiéru a exteriéru	Ústní nebo písemné ověření
b) Zvolit vhodnou povrchovou úpravu zadaného uměleckokovářského výrobku	Ústní ověření
c) Prakticky provést zvolenou povrchovou úpravu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Montáž výrobků uměleckého kovářství a zámečnictví

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Navrhnout způsob montáže zadaného výrobku	Ústní nebo písemné ověření

Kritérium je třeba splnit.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_jp=100313&kod_sm1=42).

Ověřování by mělo představovat komplex navazujících činností vedoucích k dohotovení finálního produktu s využitím příslušných technologických postupů a technik. Při ověřování kompetencí, zejména formou praktického předvedení, je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech pracovních úkonů, dodržování povinností pro bezpečnou a zdraví neohrožující práci, dodržování technologické kázně.

Při hodnocení hotového výrobku je třeba posuzovat kvalitu, přesnost provedení a estetické ztvárnění výrobku.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil pro všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání umělecký kovář a zámečnický + střední vzdělání s maturitní zkouškou v příslušném nástavbovém oboru vzdělání a alespoň 10 let odborné praxe v oblasti uměleckořemeslné kovářské a zámečnické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku v oblasti uměleckořemeslné kovářské a zámečnické výroby, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti výtvarného nebo uměleckořemeslného zpracování kovů a alespoň 10 let odborné praxe v uvedené oblasti nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktických cvičení v oblasti výtvarného nebo uměleckořemeslného zpracování kovů, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti výtvarného nebo uměleckořemeslného zpracování kovů nebo restaurování kovů a alespoň 10 let odborné praxe v oblasti uměleckořemeslné kovářské a zámečnické tvorby nebo výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktických cvičení, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na prostorovou tvorbu v oblasti zpracování kovů a alespoň 10 let odborné praxe v oblasti uměleckořemeslné kovářské a zámečnické tvorby nebo výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktických cvičení, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).
- Svářečské oprávnění autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Uměleckokovářská dílna splňující požadavky bezpečnosti a hygieny práce se základním vybavením:

- kovářská výheň, kovadlina, kovářský svěrák, pracovní stůl, kovářský buchar, soustruh, bruska,
- kovářské a zámečnické ruční nářadí,
- vybavení na tepání kovů,
- vybavení na svařování kovů,
- ochranné pomůcky pro práci v kovárně.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží

k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 90 až 120 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) 14 až 21 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard připravila SR pro řemesla a umělecká řemesla, sekce uměleckořemeslná, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Společenstvo uměleckých kovářů a zámečníků a kovářů-podkovářů Čech, Moravy a Slezska
Sdružení výtvarníků Karlova mostu, o. s.